

החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 241 בס"ד ערש"ק פר' מקץ (תעסה, מרכיו) כ"ו כסלו תשס"ה

פצצנים יקרים

ויהי מקץ שנתיים ימים (מ"א, א') ר"ל אע"פ שהיה יוסף בצרה איזה שנים קבלו באהבה ובשמחה להיות לו כימים אחרים. (שך)
בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה (מ"א, מ"ז) לפי שחשב פרעה שהנהגת העולם ע"י שבעה כוכבי לכת ולא ע"י הקב"ה לכך הקדים לו אלקים יענה וכו' ללמדנו שהקב"ה משגיח על כל פרט ופרט. (רמב"ם)

את אשר האלקים עושה הניד לפרעה (מ"א, כ"ה) כתוב (תהלים כ"ה) הדריכני באמתך, ר"ל שדוד המלך ע"ה היה מתפלל על עצמו לבל יתנאה לבו בעבודתו יתב"ש שיתן לו השי"ת לב להבין שהכל הוא מאתו יתב"ש שהוא ברחמיו עוזר לו לילך בדרך האמת, וזהו הדריכני באמתך ולמדני כי אתה אלקי ישעי שאותך קייתי כנ"ל. (נועם אלימלך)

ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים (מ"א, מ"ז) פרש"י קומץ על קומץ יד על יד היו אוצרים וצ"כ למה יקבצו הלא כל כך הרבה תבואה עד כי חדל לספור, ומכאן לימוד גדול ומוסר השכל לאדם שבל ישחית שום דבר, וכן כמובן הרוחני שהאדם צריך לעשות כל מה שביכולתו.

ויזכור את החלומות אשר חלם ... (מ"ב, ט') כתוב (תהלים קמ"ה) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו, שכל מה שהקב"ה עושה הכל לטובה אפילו ח"ו שמעניש האדם הוא לטובתו, אעפ"כ ורחמיו על כל מעשיו שאף שהעונש הוא ג"כ לטובתו כדי לצרפו ולזכותו לחיי העוה"ב אעפ"כ הוא מרחם עליו ונוטל ממנו היסורים והעונש ומוחל לו ומורה ועוזב ירוחם. (נועם אלימלך)

כולנו בני איש אחד (מ"ב, י"א) למה צורת יעקב חקוקה בכסא הכבוד ולא צורת אברהם ויצחק לפי שמטתו שלמה באחדות, וז"ש כולנו בני איש אחד, לכך כשנתפזר ויוסף היה במצרים נסתלקה הימנו שכניה...

ואת אחיכם קחו וקומו שובו אל האיש (מ"ג, י"ג) קחו אתכם את האחות ושובו אל השי"ת, אתם חטאתם בעויבת האחות [כפרש"י (ל"ז, י"ז) הסיעו עצמן מן האחות] תשובתכם לחזור אל האחות.

ואל שדי יתן לכם רחמים (מ"ג, י"ד) אמרו חכמנו (שבת קנא) ז"ל כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, זהו שאמר יעקב השי"ת יתן בלבכם רחמים שתרחמו על אחרים - לפני האיש - עוד לפני שיתן השי"ת רחמים בלבם שירחם עליכם - כי אז ירחמו עליכם מן השמים.

ואתם עלו לשלום אל אביכם (מ"ד, י"ז) בשביל שאמר להם לשלום נתן בזה תעצומות ליהודה למעון...

ויגש אליו יהודה וכו' (מ"ד, י"ז) מאי הגשגה? שההגשה היה בלב להיות ידוע כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם ובדברים אלו היה רצון יהודה לעורר רחמי יוסף, לכן הגיש בלבו להתקרב אל יוסף ולאהוב אותו באמתות הלב בכדי לעורר אהבת יוסף אליו וכו'.

ולא יכול להתאפק (מ"ה, א') יוסף רצה לעורר בהם רגשי הכנעה ושלמות לכן כשהתחיל יהודה לגלות הכנעה וכו' לא יכול עוד יוסף להתאפק והתוודע אל אחיו כיון שכבר השיג מטרתו.

שמני אלקים ארון לכל מצרים (מ"ה, ט') מה בשורה היא זו? אלא ש'שמני' שם אני' כלומר שם אני אלקים לארון לכל מצרים שאני מפרסם כאן אלקות וזו היתה בשורה טובה ליעקב אבינו.

ויפל על צוארי בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו (מ"ה, י"ד) פרש"י בכו על שתי מקדשות שעתידין להחרב ע"ש. כידוע כתי המקדש נחרב בגלל שנאת חנם, בבכיותם גילו איכפתיות כל אחד בחרבנו של השני אהבה זו עשויה להיות תיקון לשנאת חנם.

חנוכה

מצות חנוכה נר איש וביתו, שהארת הנס בימים אלו מאיר בנפשות בני ישראל ובמקומותיהם, לאשר אותן הרשעים רצו לטמא נפשות בני"י וגם דירותיהם, ופרצו י"ג פרצות במקדש, ולכן כשנעשה הישועה נשאר הארה בנפש ובמקום, לכן המצוה על פתח הבית, ונתוסף שמירה מנר חנוכה על הפתח לבד המזוזה.

מחלוקת ב"ש וב"ה או מוסיף והולך או פוחת - ב"ש סבירא ליה כי מקודם צריכים להיות סור מרע וזה פוחת והולך, וב"ה ס"ל העיקר להיות מוסיף והולך וכזה ההתלהבות המאיר בו מטהר גופו ומבקר ממילא הפסולת... לפי"ז א"ש לשון מוסיף והולך פוחת והולך, כי המה באמת שני דרכים יש מי שהולך בכח הפחיתות אל הכנעת הגוף ויש מי שהולך ע"י תוספת אור הנפש והפנימיות, וזה אחד המרבה ואחד הממעיט...

(חרושי הרי"ם)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש ז"ע א"ס ה' ג' ס"ן תשל"א, נכתב ע"י הר"פ כ"פ הכהן

היכולת לכל אחד להעלות משורש נשמתו

241 ב

אמיתי בנכונות ללכת בדרך ושלא להפכו לבמה עצמית להתגדר בה. הדבורים צריכים להיות דברים היוצאים משורש הנשמה ואז יהיו נשמעים, כעין מה שאמרו חז"ל דברים היוצאים מהלב נכנסים אל הלב (כמאמר חז"ל בברכות ו': כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים).

העיקר הראשון שצריך להיות בהתאספות החברים הוא "הכרת השפלות" וההתבטלות אל מציאות ה'. "שכל" אשר דרכו חודר אל שורש נשמתו ואשר דרכו מעלה את הדבור וההצעות להלכה ולמעשה, שכל זה אינו אלא מציאות ה'. ובשעה שהאדם חי בהכרת השפלות מכיר הוא במציאותו של השי"ת שכל המחשבות הדבורים והמעשים שלו הינם במציאות הוי' יתברך, והאדם מחמת שפלותו מבין היטב שלית ליה מגרמי כלום. וגם השכל אשר דרכו חודר אל שורש נשמתו נכלל בלית ליה מגרמי כלום.

הרא"ש המשיך בהסברו: זה מה שהשכל חודר אל שורש נשמתו ומעלה דבורים והצעות נפלאים אינם סותרים כלל את ענין הכרת השפלות, כי אפילו אם מצליחים בכיכול לחדור אל שורש הנשמה ואפילו אם מצליחים להעלות דבורים והצעות נפלאים עדיין אנו בבחינת "בהמה" כמאה"כ (תהלים ע"ג) בהמות הייתי עמך.

סיפר הרא"ש, נסעתי למירון, בדרך עבר עדר של בהמות, התבוננתי בהתנהגות של העדר ושמתי לב שבהמה אחת נעצרה בצדי הכביש וחיכתה עד שהרכב יעבור על פניה, חשבת לי לעצמי הלא בעבר הלא רחוק לא היו כלי רכב. הרא"ש הפנה פניו אלי בחיך ואמר: סאיז שוין דא "האוטו" פון ששת ימי בראשית? (האם יש כבר רכבים מששת ימי בראשית?). וא"כ איך ידעה הבהמה שעליה לעצור ולחכות עד שהרכב יעבור על פניה? רואים מכאן שאפילו לבהמות הקב"ה מכניס "שכל" להיות זהירים ממה שעלול להזיק להם. נו מה אתה סבור שהבהמה כבר אינה בהמה?!, הלא זה פשוט

בתגובה על התאספות החברים בנושא האחדות אמר הרא"ש לכותב השורות, את השיחה כדלהלן: ...אדרכה סאיז זייער ויכטיג אז די חברים ואלין זיך צוזאמען טרעפין און איש לרעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק (ישעיהו מ) (אדרכה מאד חשוב שהחברים ייפגשו יחד ואיש לרעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק). הרא"ש שם דגש מיוחד בהערכה בזה שהחברים נפגשו ביניהם מבלי שיעטרך פיזית להיות איתם באסיפה הרא"ש בקשנו להודיע, שהערך החשוב בהתועדויות אלו הוא בזה שיתרגלו לפעול בעצמם ולא להיות תלויים בו בכל פעם, ציין שאז כל אחד יהיה מסוגל להוציא את הנקודה הפנימית האמיתית שלו. ויהיה מזה תועלת עצומה גם לעצמו וגם לחברים המקשיבים.

הבהרתי להרא"ש שבאסיפה דברנו על שהרא"ש הוא מנהיגנו וראש החבורה, והגיב בתוקף באמרו: אין די חברותא איז נישטא קיין ראש, האלע זיינען גלייך, יעדער היינער האט ואס צוזאגן, און מדארף יעדער היינעם קענען אויסערין. (בחברותא לא קיים ראש (חבורה) כולם שוים, לכל אחד יש מה לומר, וצריכים להקשיב לכל אחד). מתוך דבריו אמר הרא"ש שיהיה טעות לפתח מהלך לראות אותו כראש החברותא.

הרא"ש הרחיב את הדבור בנדון באמרו שיש לכל אחד שורש לתקון נשמתו ועל כל אחד מוטלת החובה לחדור לתוך עצמיותו עד שיגיע לשורש נשמתו ולהעלותו אל כח הדבור ואל שפת המעשים. ולכן יש להתיחס לכל חבר וחבר המעלה הצעות ורעיונות שיש בהם כדי להתחזק בדרך האמונה והעבודה העצמית. הרא"ש הדגיש שהבסיס של ההתועדויות צריכה להיות בנכונות להשמיע והנכונות להקשיב.

הרא"ש המשיך באמרו: הדרך אינו שלנו ואין לנו כל בעלות עליה. הדרך הסלולה מהבעש"ט ותלמידיו זי"ע, והיא שייכת לכלל ישראל בכל אתר ואתר, וכל הרוצה ליטול חלק בדרך יבא ויטול, מלבד שיהיה

האדם ואם כן כל החדושים המתחדשים אצל הבהמה (כמו ההבנה שצריכה להיות זהירה מהרכב העובר על הכביש) הם לתועלת האדם, כל יצירת האדם הוא בשביל הרבש"ע כדי להיות בהכרה ברורה שלית ליה מגרמי כלום והכל מציאות השי"ת. וכמו שהאדם יכול להשתמש בבהמה לצרכים שלו כך צריך האדם להיות מוכן שהשי"ת יוכל להשתמש בו בהשגת מטרת הבריאה לפרסם שם ה' בעולמות, כמו שמובא בספרים שהקב"ה איזה להיות לו מושב בתחתונים ולכך ברא את העולם, והאדם בזה שנמצא בהכרת השפלות וממילא בטל אל מציאות השי"ת בזה מאפשר לרבש"ע להשתמש בו להשגת מטרתו.

וזהו אשרי אדם עזו לו בך (תהלים פ"ד) דהיינו ששם את כל העזו-הכח, בך - ברבש"ע כי לית ליה מגרמי כלום והכל מציאות ה'.

הרא"ש ציין ואמר שבעולמות העליונים יש לאדם תענוג גדול כאשר מילא את חובתו בעולם הזה. לא מפני שמקבל שכר עבור זה שעבד את ה', הרי האדם אינו עובד את ה' הלא מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו (שם ה) וכל הנקרא אדם הוא בשביל הכרת השפלות שאינו עושה כלום וההכרה שהכל מאת השי"ת. נמצא שהשי"ת עובד את עצמו כביכול בתוך מציאות האדם. וא"כ מהו התענוג הגדול שיש לאדם בעולמות העליונים? אלא שהענין הוא שבעולם הזה עדיין נקודת הבחירה נשארת וצריך כל הזמן להיות עם היד על הדופק שלא לשכוח מציאותו האמיתית שאינו שונה מבהמה, אבל כאשר הנשמה עולה למעלה והאדם מתנתק מהבהמיות שלו ומתחבר כולו אל מציאות ה' אז יש לו תענוג גדול, זה שאמרו חז"ל (ערובין כד) היום לעשותם ומחר לקבל שכרם, אינם אלא כדי לשבר את האוזן, אבל האמת הוא כפי שאמרנו שהתענוג בעולמות העליונים אינם נחשבים כשכר אלא עצם ההתחברות אל מציאות הוי"י יתב"ש.

והנה אפילו מי שיש בו אותם הנקודות של הכרת השפלות והכרת מציאות ה', עליו לדעת שכל זמן

שהבהמה נשארת בהמה על אף שהוטבע בשכלה הצורך להיות זהיר מרכב שעובר. והשכל הזה לא הוטבע בששת ימי בראשית... אלא שהקב"ה המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשי בראשית חידש את השכל לבהמה. כן גם השכל שמתפתח אצל האדם חדשים לבקרים, אינו מוציא את האדם מכלל בהמה, אלא כמו אצל הבהמה כך גם אצל האדם ישנה התפתחות בטבע בכח התחדשות הבריאה בכל יום בכל עת ובכל שעה.

ההבדל שיש בין הבהמה לאדם הוא בזה שהבהמה אינה מבחינה בהתפתחות הטבעית שלה כי אין לה בחירה, והכל פועל אצלה ישירות מהרבש"ע בכח מאמר ה' תוציא הארץ נפש חיה למינה (בראשית א, כ"ד) וממילא אין בה שום עבודה להכרת השפלות. משא"כ האדם שנוצר עפר מן האדמה והקב"ה נפח באפיו נשמת חיים, לבהמה זו הנקרא "אדם" יש את כח הבחירה והוא צריך להתאמץ להבחין שהשכל שלו אינו שונה מהשכל של הבהמה, וכמו אצל הבהמה השכל בא ישירות מהרבש"ע כך אצל האדם השכל בא ישירות מהרבש"ע, וכל הבחירה של האדם הוא להכיר שאינו אלא בהמה. (אמר הכותב: מן הראוי לדייק בלשון רש"י על הפסוק (שם ב, ז): "ויהי האדם לנפש חיה" וז"ל: אף בהמה וחיה נקראו נפש, אך זו של אדם חיה שבכולן שנתוסף בו דעה ודבור עכ"ל, החי שתוספת הדעה והדבור אינו מוציא את האדם מהגדרת בהמה וחיה).

האמת שאין לאדם כל כח בבחירה מלבד ההכרה שאינו שונה מבהמה, הלא חז"ל כבר אמרו (אבות ד): על כרחך אתה נוצר ועל כרחך אתה נולד ועל כרחך את החי וכו'. הרי שאין לאדם כח לעשות מה שיעלה על דעתו כי הכל מאת הבורא יתברך שמו ממילא ברור שבחירת האדם הוא הכרת השפלות והכל מציאות הוי"י יתב"ש בכל פרט ופרט ממש, מהפעולה הגדולה ביותר ועד הפעולה הקטנה ביותר.

עוד עלינו לדעת שכל בריאת הבהמה היא לתועלת

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

241

כאשר היה צריך לעבור נסיון אמר בחנני ה' ונסני
(שם כו) שגרם לו את מה שגרם לו. הרי שיהיה טפשי
לחשוב שאם האדם הגיע להכרת השפלות יש לו
איזה מעלה וערך עצמי. ממתי הכרת השפלות הפך
להיות לגדלות?!, לכן במשך כל ימות ושנות חיינו
עלי אדמות צריכים לחיות בפשטות שבשפלות
ולחכיר מתוכו את מי שאמר והיה עולם.

שנושם את האויר של העולם הזה אינו נמלט מן
הנסיונות. עוד צריך לדעת שהנסיונות הם אכזריים
ביותר, כי בשעה שיש נסיון הכל נעלם והרי הוא
כאדם פשוט, למרות שזכה כמה וכמה פעמים
להגיע לידי הכרת השפלות ולהגיע לבטול מוחלט
אל מציאות הוי". יש לנו דוגמא מדוד המלך ע"ה
אשר הגיע לדרגת הכרת השפלות בצורה מושלמת
באמרו ואנכי תולעת ולא איש וכו' (תהלים כב) ובכ"ז

הודעה חשובה

אי"ה ביום רביעי זאת חנוכה, נוסעים למירון בשעה 11 לפנה"צ.

שהשמחה במעונם

הר"ר משה תופיק ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' להולדת הנכד
ולהכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר משה רובינפלד ומשפ' להולדת הבן

הר"ר צבי הערש וויסמן ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר יונתן ליברמן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר ישראל יצחק יששכרופ ומשפ' להולדת הבת

הר"ר משה הרשטיק ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר אלעזר הרשטיק ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר יהודה פרוש ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר מרדכי גולדברג ומשפ' לנשואי הבן

הר"ר יצחק שוקרון ומשפ' לאירוס' הבן

הר"ר יעקב אהרונוב ומשפ' לאירוס' הנכד

הר"ר משה אהרונוב ומשפ' לאירוס' הבן

יו"ל ע"י

משרכת החברותא
רח' שני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

